

7/37645 6K66

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**UŞAK MİLLETVEKİLİ SAYIN OP. DR. ALİ KARAOBA'YA AİT 7/37645 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Şap hastalığı, ülkemizin coğrafi konumu nedeniyle endemik olarak seyreden ihbarı mecburi hayvan hastalıkları arasında yer almaktadır. Hastalıkla mücadele kapsamında gerekli tüm iş ve işlemler Bakanlığımızın ilgili birimlerince hassasiyetle yürütülmektedir.

2025 yılında ortaya çıkan şap hastalığında gözlenen vaka artışlarının temel nedeni, hastalığa yol açan şap virüsünün yeni bir serotipinin (SAT-1) uzun yıllar sonra ülkemizde ortaya çıkmış olmasıdır.

Sahada etkili olan hâkim virüs suşu, saha ekiplerimiz tarafından tiplendirme maksadıyla alınan ve analize gelen numuneler üzerinden Şap Enstitüsü Müdürlüğü tarafından eş zamanlı olarak takip edilmekte olup üretim çalışmalarında kullanılan serotip bu şekilde belirlenmektedir.

Saha virüslerinin moleküler düzeyde mutasyonları incelenirken, önemli antijenik bölgelerinde mutasyonları olan virüsleri ve rutin olarak seçilen saha virüsleri devamlı hücre kültürlerine adapte edilerek, aşı eşleştirme (vaccine matching-R1 testi) testine alınmaktadır. Mevcut aşı suşları ve prototip aşı suşları ile karşılaştırma düzenli olarak yapılmakta ve gerektiğinde aşı üretim suşları güncellenmektedir.

Ülkemizde endemik olarak seyreden şap hastalığına karşı yılda iki defa ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde aşılama programları yürütülmektedir. 2025 yılı bahar dönemi aşılama çalışmaları Mayıs ayı itibarıyla tamamlanmış olup 2025 Haziran ayında başlatılan sonbahar dönemi şap aşılama kampanyasında ise %99 seviyesinde ülke bazlı aşılama oranı yakalanmıştır.

Risk esaslı olarak ülke bazlı baskın aşılama çalışmaları, il ve bölge bazlı ek aşılama çalışmaları ve mihrak bazlı aşılama çalışmaları yürütülmektedir.

Aşılama çalışmalarıyla birlikte sahadan düzenli olarak numune akışı sağlanmakta, virüsün genetik yapısı takip edilmekte ve değişen genetik yapıya bağlı olarak saha suşu ile uyumlu aşı üretim çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Üretim ve mücadelede Şap Enstitüsü tarafından yürütülen epidemiyolojik çalışmalar sonucunda tespit edilen ve suş identifikasyonu yapılan virüs tipleri kullanılmaktadır. Aşı ile ilgili uygulama, test ve diğer işlemler Avrupa Farmakopesi, WOAİ kılavuzu, veteriner tıbbi ürünlerle ilgili AB mevzuatı gibi uluslararası standartlara uygun şekilde yürütülmektedir. Aşılar sterilite, zararsızlık, PCR/sekans, güvenlik ve potens testlerinden geçer. Bu testler tamamlanmadan sevk edilmez.

Şap hastalığının yeni varyantına karşı 28,1 milyon doz aşı üretimi tamamlanmış ve il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerimize dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Aşı üretim ve uygulama çalışmaları, hastalıkla etkin mücadele kapsamında yoğun şekilde devam etmekte olup aşı tedarikinde herhangi bir sorun yaşanmamaktadır.

Bölgesel incelemeler neticesinde, hayvan hareketlerinin yoğun olduğu, mera kullanımının yaygınlaştığı ve hayvanlar arasında doğrudan temasın yüksek olduğu bölgelerde, hastalığın bulaşma hızı daha yüksek seyretmektedir.

Salgın niteliği taşıyan bir hayvan hastalığının tespit edilmesi durumunda, mihraklarda koruma ve gözetim bölgesi oluşturulmakta, hastalık sönüşü yapılarına kadar da belirlenen sınırlar içerisinde hayvan giriş ve çıkışları yasaklanmakta ve hastalık mihrakını çevreleyen koruma ve gözetim bölgelerinde bulunan tüm duyarlı hayvanlar aşılanmaktadır. Hastalık hakkında

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

paydaşlara yönelik bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapılmakta, mihraklarda ise temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri büyük bir hassasiyetle gerçekleştirilmektedir.

Hayvan pazarları, kesimhaneler ve kurbanlık satış yerleri ile kesim yerlerine; il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerinden alınan veteriner sağlık raporu ile sevk edilen tüm hayvanlar, sağlık taramasından geçirilerek gönderilmektedir. Yapılan kontroller sonucunda hastalık tespit edilen hayvanlar hakkında ilgili mevzuat kapsamında gerekli iş ve işlemler uygulanmaktadır.

Ülke genelinde hayvan nakillerinden önce tüm hayvanların sağlık kontrolleri “Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında yapılmaktadır. Ayrıca Veteriner Yol Kontrol ve Denetim İstasyonları 7/24 çalışmaktadır.

Hayvan pazarlarının kapatılmasının yanı sıra, yapılan epidemiyolojik çalışmalar doğrultusunda riskli illerde, Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararları ile il içi ve il dışı hayvan hareketlerine kısıtlamalar getirilmiştir. Bu kısıtlamalara uymayarak kontrolsüz hayvan hareketinde bulunan kişilere, il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerince 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun ilgili maddeleri kapsamında cezai işlemler uygulanmaktadır.

Ülke genelinde yürütülen yoğun aşılama, karantina ve saha denetimleri sayesinde hastalığın yayılımı büyük oranda sınırlandırılmıştır. Aşılama oranı yüzde 85’in üzerine çıkan çoğu ilimizde hayvan pazarları açılmıştır. Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararları ile risk durumu göz önünde tutularak ve önlem amaçlı olarak hayvan pazarı kapatılması kararları da mihrak alanlarından bağımsız olarak alınabilmektedir.

Şap hastalığı, aşıları ari bölgeler haricinde tazminat kapsamında bulunmamaktadır.

Ülkemizde şap hastalığından etkilenen hayvan sayısı ile ekonomik kayıplar, epidemiyolojik veri toplama yöntemleri ile eş zamanlı olarak tasnif edilmekte olup hastalığın söndürülmesini takiben reel sonuçlar ortaya çıkacaktır.

Bakanlığımızın şap hastalığı nedeniyle hayvanların erken kesime sevk edilmesine yönelik bir uygulaması bulunmamaktadır. Ülkemizde görülen SAT-1 tipi şap salgınının et arzı ve fiyatları üzerinde olumsuz bir etkisinin olmayacağı değerlendirilmektedir.

Güçlü hayvancılık altyapımız, yürütülen stratejiler ve desteklemeler sayesinde üretim dengesi korunmakta, kırmızı et üretimi ve fiyatlarında herhangi bir olumsuzluk yaşanmamaktadır. Ayrıca Bakanlığımız, piyasaları sürekli izleyerek tüketici ve üretici aleyhine gelişebilecek durumlara karşı gerekli tedbir ve müdahaleleri ivedilikle uygulamaktadır.

Şap Hastalığının Kontrolüne İlişkin Yönetmelik kapsamında çıkarılan "Acil Eylem Planı" ve "Hayvan Hastalıkları ile Mücadele Programı" çerçevesinde gereken tedbirler uygulanmakta olup program doğrultusunda aşılama, tarama ve eğitim çalışmalarına devam edilecektir.